

Državni izpitni center

P 2 4 1 A 1 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 29. maj 2024

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 9).
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 1).
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 2).
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat označi samo eno rešitev, če v navodilih ni določeno drugače. Če jih označi več, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 7).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ B ♦ D 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Če je kandidat označil več kot tri rešitve, se naloga oceni z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ Od rudnikov do tehnologije		
	2	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Perkmandeljc naj bi živel v rudnikih, nastopa pa tudi v videospotu in računalniški igrici. ♦ Besedilo govori o skratu perkmandeljcu, ki je pomemben del rudarske tradicije. Povezan je tudi s tehnologijo, saj je upodobljen v videospotu, dijaki pa so po njem poimenovali računalniško igro. 		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 1 ♦ 4 ♦ 2 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 1 ♦ 4 ♦ 2 ♦ 3 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
4.2	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ikonični škrat ♦ Simbol rudarstva ♦ Jamski škrati so še med nami ♦ Perkmandeljč – ikona v številnih rudarskih mestih ♦ Še vedno aktualni škrat 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (Ovnikova) slikanica (o perkmandeljcu) ♦ Ilustracija je povezana s slikanico (Jožeta Ovnik). 		Zgolj prepis napisa pod sliko ni pravilna rešitev.
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ videospot pesmi Perkmandeljč ♦ Na sliki je (Kasteličeva) animacija iz videospota (skupine Orlek). 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ A ♦ C ♦ Č 		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Če je kandidat označil več kot tri rešitve, se naloga oceni z 0 točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ D		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	3	<ul style="list-style-type: none"> ◆ DA ◆ DA ◆ NE ◆ DA ◆ NE ◆ NE 		<p>6 pravih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p>
9	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ ga je upodobil v videospotu ◆ si je zamislil animirano različico tega škrata ◆ mu je nadel animirano obleko <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ peče pecivo, poimenovano po njem ◆ je prejela nagrado za svoje pecivo, ki se imenuje »perkmandlički« ◆ je nagrajenka iz turističnih vrst, ki peče »perkmandličke« <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ je izdal slikanico o perkmandeljcu ◆ ga je narisal/ilustriral ◆ je ilustrator, ki je upodobil perkmandeljca <p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ je kustos muzeja, ki ohranja spomin na rudarje in tudi na perkmandeljce ◆ dela v muzeju in pripoveduje tudi o perkmandeljcih ◆ je kustos trbovejskega rudarskega muzeja, ki dobro pozna zgodbe o perkmandeljcih 		<p>4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p> <p>Kandidat mora odgovoriti, kako so osebe povezane s perkmandeljci. Samo npr. <i>animator</i>, <i>ilustrator</i>, <i>kustos muzeja</i> niso pravilne rešitve.</p>
10	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Zelo pomembno se mi zdi, da mladi poznamo svojo dediščino. Povezava s preteklostjo nam namreč daje občutek pripadnosti in zavedanja, kdo sploh smo. ◆ Poznavanje dediščine se mi za mlade sicer zdi pomembno, a ne tako zelo, kot se včasih poudarja. Pomembneje je, da gledamo v prihodnost, ne pa v preteklost. 		<p>1 za pomensko ustreznost utemeljene povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ To pomeni, da perkmandeljca mnogi poznajo, a še vedno vedo malo o njem. ♦ Znamenit je, ker je ikona številnih rudarskih mest. Hkrati pa o njegovem obstoju govorijo samo zgodbe, ki jim je težko verjeti. ♦ Perkmandeljč je znamenit, saj zanj ve veliko ljudi, skrivnosten pa je, ker ga še nihče ni videl. 		<p>1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	2	<p>štiri od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ skrivnostni škrat ♦ znameniti, a še vedno skrivnostni škrat ♦ rudniški škrat ♦ poredni škrat ♦ (najbolj znani) pravljичni lik (Zasavja) ♦ (zanimivi) jamski škrat 		<p>4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p> <p>Upoštevam tudi oblike besednih zvez, prepisane iz besedila.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ Slovarja slovenskega knjižnega jezika / SSKJ / SSKJ ²		
13.2	1	♦ (v) drugem/2./2 / predstavnik določenega področja popularne kulture, ki je širše znan in visoko cenjen		
13.3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE 		<p>4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p>
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 3 ♦ 1 ♦ 5 ♦ 1 		<p>4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15	1	po smislu, npr., ena od: ♦ kopati ♦ delati ♦ z delom	♦ rudariti ♦ z rudarjenjem	
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ (je) vključilo ♦ (je) dodalo ♦ (je) vneslo ♦ (je) umestilo	♦ (je) napisalo	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ perkmandeljčeve ♦ rudarjeva ♦ očetove		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ v pogojnem (naklonu) / pogojni (naklon)		
	1	♦ Č		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	2	♦ mogli ♦ vrgel ♦ našel ♦ skače		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	2	♦ <u>Opozorjal jih je na bližajoče se rudarske nesreče.</u>		4 pravilne podčrtave = 2 3, 2 pravilni podčrtavi = 1 Točkujemo samo podčrtave stavčnih členov in njihovih delov, oznake sklona ne upoštevamo.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
20.1	2	po smislu, npr., ena od: ♦ ker mu je všeč ♦ ker nima kaj drugega početi ♦ ker je v rudniku ostal brez dela po smislu, npr., ena od: ♦ da bi pregnal dolgčas ♦ da se razvedri ♦ da bi se zabaval po smislu, npr., ena od: ♦ ki je posvečena prav njemu ♦ ki jo izvaja skupina Orlek ♦ ki ga spodbudi h gujanju na svetilki		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1
20.2	1	♦ C		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ B		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
22	1	po smislu, npr., ena od: ♦ občno poimenovanje ♦ vrsta škrate 1 po smislu, npr., ena od: ♦ (stvarno) lastno ime ♦ naslov pesmi		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	1	♦ naslov besedilne vrste / izrek vabila	
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ navedba sporočevalca/organizatorja: Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje	
	1	♦ nebesedne prvine besedila, npr., dve od: – poudarjeni pomembni podatki v besedilu, npr. s krepkim tiskom/velikimi črkami zapisan naslov, čas dogodka, ime organizatorja – likovni elementi – členjenost	2 različni prvini = 1 točka
	3	♦ podatki o dogodku: – na kateri dogodek vabimo: otvoritev razstave Skrivnostni škrat perkmandeljc – kje bo, npr. v knjižnici / v šolski telovadnici – kdaj bo, datum in ura, npr. 1. junija ob 17.00	1 za vsak podatek
Vsebina	2	♦ okoliščine in potek; vsaj dve navedbi od npr.: – koga vabimo: dijakke, starše, učitelje – ob kateri priložnosti bo dogodek: trboveljski občinski praznik (1. junij) – zanimivost razstave – spremljevalni program – ...	2 navedbi = 2 točki 1 navedba = 1 točka
	2	♦ Jezikovna pravilnost	2 napaki = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – obveščevalno besedilo – brez ponavljanja – brez prvin uradnega pisma (primeri neustreznosti: naslov sporočevalca/naslovnika, kraj in datum, pozdrav, podpis sporočevalca ...) – brez predstavljanja sporočevalca v uvodu besedila (primer neustreznosti: Sem dijak ...)	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino in ustreznost besedilni vrsti dobil vsaj 4 točke.
	12	Če je kandidat napisal uradno vabilo ali obvestilo, ne dobi točk za ustreznost besedilni vrsti in za slog. Če je napisal besedilo druge besedilne vrste, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

1. primer javnega vabila

SREDNJA TEHNIŠKA IN POKLICNA ŠOLA TRBOVLJE

Dragi dijaki, spoštovani učitelji in starši!

Poznate bogato rudarsko preteklost Trbovelj?

Vas zanimajo zgodbe, ki so jih pripovedovali knapi?

Se želite preizkusiti v igranju računalniške igre Perkmandeljc?

Potem vas vabimo, da si ob trboveljskem občinskem prazniku ogledate našo razstavo

Skrivnostni škrat perkmandeljc.

Otvoritev razstave bo

1. junija ob 17. uri v šolski knjižnici.

Obiščite nas in spoznajte pravični del naše dediščine.

Prijazno vabljeni!

2. primer javnega vabila

Srednja tehniška in poklicna šola Trbovlje

VABILO NA OTVORITEV RAZSTAVE SKRIVNOSTNI ŠKRAT PERKMANDELJC

Perkmandeljc je skrivnostni škrat, ki ga v Trbovljah poznamo prav vsi. Ob letošnjem občinskem prazniku smo se na naši šoli odločili, da pripravimo razstavo njemu v čast, čeprav je našim prednikom zakuhal toliko vragolij.

Starši, učitelji in dijaki ste vabljeni, da se nam pridružite **1. junija ob 19. uri v šolski avli** in o našem škrtu izveste še kaj novega.

Gostje večera bodo **člani skupine Orlek**, ki nam bodo med drugim zaigrali znamenito pesem Perkmandeljc.

Vljudno vabljeni!

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Igor Karlovšek, Peta osebna (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2	Ni opredeljitve.	
0	Opredelelitev je napačna.	Odlomek je dramski. / Odlomek izpoveduje čustva. / V odlomku se dogaja drama.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek spada v epiko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, ker pripoveduje o dogajanju (ob obisku v zaporu), vsebuje pa tudi prvine lirike, fantovo doživljanje je čustveno predstavljeno.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4	Ni povzetka, ni obnove.	
0	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
1	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Iz odlomka izvemo, da sta bila Domen in njegova mama na obisku pri očetu v zaporu. Oče je bil zelo spremenjen, postaran in počasen. Najprej je objel mamo in je ni mogel izpustiti, nato pa je objel še Domna. Mami in Domnu je postavil vrsto nepomembnih vprašanj. Domen se je zavedel, da očeta pogreša in da ne bodo nikoli več taka družina, kot so bili nekoč. Oče se je znašel med tistimi, ki so naredili nekaj narobe.
2	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Pripovedovalec opiše Domnove občutke med obiskom očeta v zaporu. Srečanje je bilo za sina neprijetno; spoznal je, da se oče ne bo več spremenil.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku spoznamo Domna, ki je s svojo mamo prišel na obisk k očetu v zapor. Z bolečino je opazoval spremembe na njem. Oče je spraševal o nepomembnih stvareh in večkrat objel mamo. Domen je spoznal, da bodo njihova življenja stekla v različne smeri.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o dogajanju, ko sta Domen in njegova mama obiskala očeta v zaporu. Oče si je želel ženske tolažbe, Domen pa je opazoval spremembe na njem. Ob tem je ugotovil, da ga zelo pogreša. Odlomek se konča z mislijo, da je oče naredil nekaj zelo narobe.

Razlaga Domnovega doživljanja ob srečanju z očetom (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Domna boli srce. Domen je bil ob srečanju z očetom vesel, ker ga je zelo pogrešal.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Domen je bil ob srečanju z očetom zelo prizadet, ker je videl, da se je oče spremenil. Prav tako ga je motilo, da se je nenehno objemal z mamo, ker se mu je zdel podoben otroku. Domna je presekala v prsih, ko je zagledal očeta. Sramoval se ga je, ker moški ne more tako jasno pokazati, da se bo vsak trenutek zjokal od vsega hudega. V očetovi bližini se zato ni mogel sprostiti.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Domna je zelo prizadela, ko je videl, da je oče spremenjen, postaran, upadel in negotov. Fanta je bilo tudi sram, ker se oče ni obnašal tako, kot bi pričakovali od odraslega moškega. Ni mogel niti govoriti, bil je nebogljn kot otrok. V njegovi bližini se je počutil neprijetno, ker se že dolgo nista videla in ker je imel občutek, da sta se odtujila.

Razlaga Domnovega opažanja ob srečanju z očetom (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Oče se je obnašal otročje. Oče je želel nadoknaditi zamujeno, zato je sina močno objemal.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Oče je postal tipičen zapornik, postaran, počasen in oprezen. Pri ženi je iskal tolažbo in veliko govoril, ker je želel zapolniti praznino v njihovih odnosih. Oče ni mogel spregovoriti, samo tiščal se je k ženi, ker je potreboval tolažbo. Govoril je ali premalo ali preveč. Resničnost ga je ujela v krepplje in se znesla nad lažnimi predstavami.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Domen je opazil, da oče v zaporu ni bil več gospodar samega sebe. Premikal se je počasi in bil v nenehni pripravljenosti, ker je moral za vse svoje početje nekoga vprašati. Težko je dihal in objemal ženo, ker je pri njej iskal tolažbo in potrditev, da vse niso le sanje. Veliko je govoril, ker je želel ohraniti lažne predstave o življenju. Domnu se je zdelo, da je očeta morda zapeklo pri srcu, ker je dojel, da je sina zapustil.

Razlaga Domnovega zavedanja ob srečanju z očetom (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Domen se je zavedel očetovega kaznivega dejanja. Domen je spoznal resnico o očetu, ker se je nenehno stiskal k mami.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Domen se je zavedel, da bo življenje v prihodnosti drugačno. Očeta bo pogrešal, ker bo vsak živel po svoje. Domen ni bil več vaje, da so trije. Po drugi strani pa je očeta pogrešal in se zavedal, da ga v najpomembnejših trenutkih ne bo, da bi ga kaj vprašal.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Domen je ob obisku očeta v zaporu spoznal, da ne bosta več skupaj reševala težav, ker ga v najpomembnejših trenutkih ne bo ob njem. Vedel je, da se ne bosta mogla sporazumeti brez besed kot včasih, ker sta se odtujila. Najbolj žalostno pa je bilo spoznanje, da je tudi njegov oče med tistimi očeti, ki so zaradi svojih napak pristali v zaporu, in z mamo ga morata obiskovati in se pretvarjati, da je vse v redu.

Citirana poved (Predstavitve dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Presekalo ga je v prsih, ko ga je zagledal.« »Pogrešal ga je in ata je to videl, ko ga je pogledal.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Domna je pretreslo spoznanje, kako bodo njihova življenja stekla v povsem različne smeri.« / »V najpomembnejših trenutkih ga ne bo, da bi ga kaj vprašal.« / »Zdaj so otroci in mame morali v zapor k očetom, kot da ni nič.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Domen je bil ob srečanju z očetom v zaporu pretresen, ko je spoznal, kako se je oče spremenil in da ga je kot zaupnika izgubil.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o očetovem obnašanju (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Menim, da je oče še vedno zaljubljen v svojo ženo.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Očetovo obnašanje je povsem razumljivo in pričakovano, saj zapor človeka zelo spremeni.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Čeprav iz odlomka ne razberem, zakaj je oče v zaporu, lahko trdim, da je njegovo obnašanje zelo nezrelo. Če je bil zmožen kaznivega dejanja, bi lahko ob obisku pokazal malo več pokončnosti in samozavesti. Ni prav, da družina trpi zaradi očetovega neodgovornega ravnanja. Prizadel je svojce, potem pa pričakuje, da bo pri njih našel tolažbo.

Presoja sprejemanja napak staršev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena.	Vsi delamo napake.
	Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Vsakdo dela napake, tudi starši, a bi se jim morali izogniti. Otroci jih bodo namreč le težko razumeli.
2	Presoja je jasna, razložena.	Ljudje, tudi starši, niso brez napak. Verjamem, da se vsakdo trudi po svojih najboljših močeh in si želi, da jih ne bi delal. Še posebno otroci smo kritični do svojih staršev, pa tudi do ostalih ljudi, ki jih imamo za zgled. Pravijo, da moramo odpustiti, sicer ne bomo mirno živeli. Vsakdo se sicer lahko odloča, kot želi, a po mojem mnenju moramo vsaj poskušati biti strpni. Le tako lahko razumemo že storjene napake in se morda celo izognemo temu, da bi jih naredili še sami.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitvev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Vesna je imela mamo, ki jo je le malokrat objela. Za vse napake je krivila hčer, tudi če ni naredila ničesar narobe. Le babica jo je zagovarjala.
2	Primer je opisan.	Naša soseda si je že kot otrok želela, da bi zamenjala starše, še posebej očeta. Pijača in besedno nasilje sta bila del vsakdana. Govoril ji je, da iz nje ne bo nič, da je hudič ... Iz dekleta je zrasla v mladenko, se kasneje poročila in imela svojo družino. Oče je ostareel, izgubil ženo in na koncu ostal popolnoma neboljen. Vedela je, da bi mu morala kaj reči in se z njim pogovoriti. A tega ni zmogla, tudi potem ne, ko jo je vprašal, če ne vidi, kakšen je. Ni se spraševala, ali mu je odpustila, le pomilovala ga je.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Feri Lainšček, Hit poletja (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelevanje odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelilive.	
	Opredelevanje je napačno.	Besedilo je dramatika.
1	Zvrst je poimenovana.	Besedilo je epsko.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o pogovoru med družinskimi člani, vsebuje pa tudi prvine dramatike, kar se kaže z dialogom.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	
	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Mama, oče in hčerka se v odlomku pogovarjajo o študiju.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku hči mami in očetu pove, da bo pustila študij. Zelo sta presenečena, poskušata jo prepričati, naj nadaljuje. Ona pa pravi, da bo sama odločala o svojem življenju.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Pri obedu se pogovarjajo oče, mati in hči Tina. Hči jima pove, da ne bo več študirala in da že dve leti nima pogojev za vpis. Oče in mama jo skušata prepričati, vendar jima Tina zabrusi, da o svoji nameri govori že ves čas. Reče tudi, da bo o svojem življenju odločala sama. Stariša je niti ne poslušata več.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	»falirana« študenika / opustitev šolanja
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	skrhani odnosi v družini
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	starši, ki ne poslušajo otrok / ne sprejemajo resnice

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pri mizi se hči skrega s staršema, ker ji očitata, da je njen študij drag.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Hči staršema pove, da bo nehala študirati. Oče in mati sta presenečena. Hči je zato jezna nanju. Pravi, da je nista niti poslušala.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Tina mami in očetu pove, da z njenim študijem odslej ne bo več stroškov. Jezi se, ker je ne razumeta in nočeta slišati resnice, da je »falirala«. Zabrusi jima, da sta neodločna, in reče, da bo posledje sama odločala o sebi. Starša sta presunjena, na koncu je niti ne poslušata več.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Tina že dve leti nima pogojev za študij in ne za študentski dom, išče si prenočišča in delo. Pri obedu izkoristi priložnost in staršema pove, da bo študij opustila. Skušata jo prepričati, njej pa ni mar. Ker je ne poslušata, jo to ujezi, o tem jima je namreč že dalj časa pripovedovala. Še več, brez prizanašanja jima očita, da sta premalo odločna in da bi morala reagirati že prej. Jezno jima reče, da ni treba več plačevati njenega študija, omeni celo svojo selitev od doma. Ker je polnoletna, bo sama odločala o sebi. Starša sta začudena, a hčere še vedno ne poslušata.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2	Primer ni opisan. Citata ni.	
0	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago.	» Če pa nisi želela naročiti še enega otroka, 'jo je ošini izpod obrvi.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	» Ljudje so študirali tudi po dvajset let, pa so danes zdravniki, ' je skušal pritegniti tudi oče.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	» Ravno sem vama prišla povedat, da z mojim študijem odslej več ne bo stroškov. Vajinega štipendiranja je konec. Lahko si mirno oddahneš ...« / » Celi dve leti že nimam pogojev. Švercam se v študentu, po pajzilih, povsod. Fušam. Klošarim. Čas je, da tudi vama kapne!« / » Res sta bila riti.« / » Že zdavnaj sem polnoletna.« / » Reči so take, kot so.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Povzetka ni.	
0	Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago. (0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)	Starša nista poslušala hčere, kar je pripeljalo do konflikta.

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Študij danes ni vse.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	V odlomku ima hči prav. Če ji študij ne gre, naj ga pusti. Za starša mi je hudo, ker sta prizadeta. Novica je zanju žalostna.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	V odlomku so vsi trije udeleženci prepira zelo razburjeni. Hči je precej prezirljiva v komunikaciji s staršema, menim pa, da ima prav, ko odkrito spregovori o problemu. Že prej bi se morali pogovarjati o njenem študiju, če so vsi videli, da ji ne gre. Po dveh letih neuspeha je težko kaj reševati. Starša je prej nista poslušala in sta se stepila, da bo že uspela. To je bilo narobe. Verjamem, da sta si želela drugačno resnico, vendar si ne bi smela zakrivati oči.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2	Mnenje ni izraženo.	
0	Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Starši se pogosto pripravijo z otroki, to ni prav.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Starši nimajo vedno prav. Zmotijo se lahko v odločitvah, čeprav si želijo za otroka vedno najboljše.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Starši pogosto ne poslušajo svojih otrok. Velikokrat je to zaradi prepričanja, da so modrejši in da otroci vsega še ne razumejo. Seveda jim želijo najboljše, a velikokrat nočejo sprejeti resnice o neuspehu ali lastnih željah otrok. Če bi to storili, bi lahko preprečili nesporazume, zamere ali prepire.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Moja sestra je želela postati šivilja. Vse si zna sešiti sama in je zelo spretna. Starša sta menila, da od tega ne bo mogla živeti. Sedaj hodi na drugo šolo in je nesrečna.
2	Primer je opisan.	Moj sošolec ima težave v šoli. Snov mu ne gre v glavo in je ne razume. Starša mu plačujeta inštrukcije, načrtujeta vsakodnevno učenje in pritiskata nanj. Ne upa jima povedati, da ne bo uspel. Živi v večni stiski, nelagodju in razočaranju. Namesto da bi ga starša poslušala, mu ne pustita niti do besede. Bojim se zanj, onadva pa mislita, da delata prav. Ne vem, kako naj mu pomagam.

Logična členitev (zgradba) (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije pristojejo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).